

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA

MÁSODIK SZEKCIÓ

SESZTAKOV kontra Magyarország ügy

(59094/00 sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2003. december 16.

A Sesztakov kontra Magyarország ügyben

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

J.-P. COSTA, *elnök*
A.B. BAKA,
GAUKUR JÖRUNDSSON,
K. JUNGWIERT,
V. BUTKEVYCH,
W. THOMASSEN,
M. UGREKHELIDZE, *bírák*

és T.L. EARLY, *a Szekció hivatalvezető-helyettese*

2003. november 25-én tartott zárt ülésén
az ezen időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (59094/00 sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") 34. cikke alapján egy magyar állampolgár, Sesztakov Rezső (a "kérelmező") 2000. február 21-én terjesztett a Bíróság elé.

2. A Magyar Kormányt (a „Kormány”) képviselője, dr. Höltzl Lipót, az Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkára képviselte.

3. 2002. április 23-án a Bíróság úgy határozott, hogy közli a házasság felbontása iránti eljárás elhúzódásával kapcsolatos panaszt a Kormánnyal. Az Egyezmény 29. cikke 3. bekezdésének rendelkezései alapján úgy határozott, hogy a kérelem érdemét és elfogadhatóságát együtt vizsgálja.

A TÉNYEK

4. A kérelmező 1959-ben született és Somlóvásárhelyen, Magyarországon él.

5. 1993. május 6-án a kérelmező felesége házassági bontóper megindítása céljából előzetes meghallgatás tartását kérte az Ajkai Városi Bíróságtól. Válaszul 1993. július 7-én a kérelmező pert indított felesége ellen az Ajkai Városi Bíróság előtt, tartásdíj fizetését követelve közös

fiúgyermekük számára, akit a fenti időpontban a kérelmező gondozott. Keresete nyomán a Városi Bíróság 1993. szeptember 13-án és november 3-án tárgyalást tartott. Az utóbbi időpontban a kérelmező felesége házasság felbontása iránti keresetet nyújtott be. A bontópert a bíróság később egyesítette a gyermektartási perrel.

6. Az egyesített eljárásban 1994. április 27-én, június 17-én, szeptember 16-án, október 31-én valamint 1995. február 3-án és április 5-én tartottak tárgyalást.

7. Az április 5-i tárgyaláson a bíróság részítélettel kimondta a házasság felbontását. A felek megállapodásával összhangban a gyermeket a kérelmező feleségénél helyezte el. A bíróság tartásdíj fizetésére kötelezte a kérelmezőt, szabályozta a láthatással kapcsolatos jogait és elrendelte, hogy a felek közös tulajdonú lakásukat közösen használják. A bíróság számos tanúvallomásra, így egy szociális munkás, a kérelmező két – az anya előző házasságában született – mostohagyermekének, továbbá a házaspár gyermekének a vallomására támaszkodott.

8. A kérelmező 1995. május 12-i fellebbezése nyomán a Veszprém Megyei Bíróság 1995. szeptember 26-án tárgyalást tartott. Az 1995. október 10-i tárgyaláson a Megyei Bíróság megváltoztatta az elsőfokú határozatnak a tartásdíj összegével és a láthatási joggal kapcsolatos részét.

9. 1995. december 3-án a házassági közös vagyon megosztása tekintetében az eljárás a Városi Bíróság előtt folytatódott. 1995. december 13-án a bíróság tárgyalást tartott.

1996. február 21-én újabb tárgyalásra került sor. Ezen a tárgyaláson a bíróság különböző szakvélemények beszerzéséről határozott.

10. 1996. május 31-én az ingatlanbecslő, július 23-án pedig az értékbecslő terjesztette elő szakvéleményét.

11. Az 1996. október 18-án tartott tárgyaláson a Városi Bíróság gépjárműszakértő kirendeléséről határozott. 1996. december 12-én a bíróság szakvéleményének mielőbbi előterjesztésére szólította fel a szakértőt. A szakértő 1996. december 31-én arról tájékoztatta a bíróságot, hogy nem tudott kapcsolatba lépni a kérelmezővel, mivel az a bíróság számára megadott címen nem volt elérhető. 1997. február 17-én a bíróság ismételten szakvéleményének mielőbbi előterjesztésére szólította fel a szakértőt. 1997. február 27-én a szakértő előterjesztette szakvéleményét.

12. 1997. április 28-án, május 12-én és november 17-én a bíróság további tárgyalásokat tartott. Közben, június 6-án a kérelmező további szakértői bizonyítás iránti indítványt tett. Bár ékszerszakértőt a Városi Bíróság nehezen talált, végül 1998. február 27-én kirendelte a szakértőt, s felkérte a feleket, hogy lépjenek kapcsolatba vele. 1998. július 30-án a szakértő előterjesztette szakvéleményét.

13. 1998. szeptember 28-án a pszichológus szakértő terjesztette elő szakvéleményét. A kérelmező kérelmére a bíróság elhalasztotta az 1998. október 28-i tárgyalást.

14. A következő tárgyalásra 1999. január 20-án került sor. A Városi Bíróság felhívta az ingatlanszakértőt, hogy 1996. május 31-én kelt szakvéleményét az azóta bekövetkezett esetleges változásokra tekintettel egészítse ki. 1999. március 19-én a Városi Bíróság felhívta a szakértőt, hogy sürgősen járjon el az ügyben. 1999. március 24-én a szakértő előterjesztette szakvéleményét, melyet az ingatlan helyszíni szemléje alapján készített el.

15. 1999. szeptember 27-én és október 25-én a bíróság további tárgyalásokat tartott. Az október 25-i tárgyaláson sem a kérelmező, sem jogi képviselője nem jelent meg. Időközben a Városi Bíróság tájékoztatást kért a felek bankjától a lakásukkal kapcsolatos jelzálogjogokról. 1999. október 29-én a Városi Bíróság felhívta a feleket, hogy adjanak felmentést a banktitok alól. A banktitok alóli felmentést a felek 1999. november 17-én küldték meg a banknak. 1999. december 28-án a Városi Bíróság további felvilágosítást kért a banktól a lakással kapcsolatos, a felek bankszámlájáról teljesített kifizetésekről. 2000. január 24-én a bíróság felszólította a kérelmezőt, hogy a bank által megkívánt formában adja meg a banktitok alóli felmentést. 2000. március 17-én a bank előterjesztette a kért információt.

16. A 2000. április 26-i és május 22-i tárgyaláson a bíróság több tanút meghallgatott a felek közös lakásának a használatával kapcsolatban. Az utóbbi alkalommal a Városi Bíróság helyszíni tárgyalás keretében megtekintette a lakást.

17. 2000. december 13-án a Városi Bíróság ítéletet hozott a házastársi közös vagyon megosztásáról. A kérelmező 2000. december 20-án, az alperes pedig december 27-én fellebbezett az ítélet ellen.

18. A Veszprém Megyei Bíróság 2001. február 20-án, március 1-én és március 20-án tárgyalást tartott. A tárgyalásokon a felek megpróbálták egyezsége jutni lakásuk eladását illetően. A felek 2001. március 28-án előterjesztett közös kérelmére a Megyei Bíróság 2001. április 3-án megszüntette az eljárást, és hatályon kívül helyezte a 2000. december 13-i határozatot.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

19. A kérelmező azt panaszolta, hogy az eljárás hossza összeegyeztethetetlen az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdésében megkívánt „ésszerű idő” követelményével. A 6. cikk 1. bekezdése kimondja:

„Mindenkinek joga van arra, hogy...bíróság tisztességesen és ... ésszerű időn belül... hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában...”

20. A Kormány vitatta az érvelést.

21. A figyelembe veendő időszak 1993. július 7-én kezdődött és 2001. április 3-án ért véget. Ilyen módon csaknem hét évig és kilenc hónapig tartott.

A. Elfogadhatóság

22. A Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben. A Bíróság továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatónak kell nyilvánítani.

B. Érdem

23. A Kormány elfogadta, hogy a felmerült jogkérdések nem voltak különösebben bonyolultak. A Kormány szerint az eljárásban bizonyos késedelmet okozott, hogy a Városi Bíróság számára nehézséget okozott a gépjárműszakértői szakvélemény beszerzése és a megfelelő ékszerszakértő megtalálása. A bíróság azonban minden szükséges erőfeszítést megtett a szakvélemények beszerzése érdekében. Ezért nem róható a hatóságok terhére ésszerűtlen késedelem. A Kormány továbbá kifejtette, hogy a felek együttműködésének a hiánya is gátolta a szakvélemények előterjesztését.

24. A kérelmező vitatta ezt az érvelést.

25. A Bíróság megismétli, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az ügy egyedi körülményeinek fényében és a Bíróság esetjogában lefektetett kritériumokra tekintettel kell megítélni, különösen az ügy bonyolultságára, a felek és a releváns hatóságok magatartására, valamint arra figyelemmel, hogy mi volt a per tétje a kérelmező számára (ld. pl. *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

26. A Bíróság úgy véli, hogy az ügy sem a tények, sem pedig az alkalmazandó jog szempontjából nem volt különösebben nehéz.

27. A kérelmező magatartását illetően a Bíróság észrevételezi, hogy az 1996. október 18. és 1997. február 27. közötti késedelem azért következett be, mert a kérelmező nem volt elérhető a szakértő számára megadott címen. Továbbá, a kérelmező az 1998. október 28-ra kitűzött tárgyalás elhalasztását kérte, s nem jelent meg az 1999. október 25-i tárgyaláson. A Bíróság azonban úgy találja, hogy az eljárás teljes hosszát figyelembe véve e késedelmek nem voltak jelentősek.

28. A bíróságok magatartását illetően a Bíróság észrevételezi, hogy 1997. november 17. és 1998. október 28., továbbá 1999. január 20 és 1999. szeptember 27. között a bíróság nem tűzött ki tárgyalást az ügyben. Az utóbb említett időszakban mindössze annyi haladás történt, hogy előterjesztésre került egy időközben elavulttá vált szakvélemény kiegészített változata.

29. A Bíróság azt is megjegyzi, hogy a házasságot megszüntető, továbbá a gyermekelhelyezésről és a tartásról rendelkező részítélet meghozatalától a Városi Bíróságnak öt évre volt szüksége a házastársi közös vagyon megosztásáról rendelkező elsőfokú határozat meghozatalához.

30. Ezen körülmények miatt a Bíróság úgy találja, hogy az eljárás elhúzódása főként a nemzeti hatóságok terhére róható.

31. Tekintettel különösen az eljárás teljes hosszára és arra, hogy mi volt a per tétje a kérelmező számára, a Bíróság arra a következtetésre jut, hogy ebben az ügyben a bíróságok nem hoztak ésszerű időn belül határozatot. Ilyen módon az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSE ÉS A 13. CIKK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE AZ ELJÁRÁS TISZTESSÉGES VOLTA VONATKOZÁSÁBAN

32. A kérelmező azt is panaszolta, hogy a fenti eljárásban hozott bírósági határozatok tévesek voltak. Az Egyezmény 6. és 13. cikkeire hivatkozott.

Elfogadhatóság

33. A Bíróság az ügyiratok alapján nem látja annak jelét, hogy az ügyet tárgyaló bíróságok elfogultak lettek volna, vagy hogy az eljárás egyébként tisztességtelen lett volna. A kérelmező beadványaiból sem tűnik ki, hogy az Egyezményben számára biztosított jogokat megsértették volna. Ebből következően a kérelemnek ez a része nyilvánvalóan megalapozatlan a 35. cikk 3. bekezdése értelmében, s ezt a részt az Egyezmény 35. cikkének 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

III. AZ EGYEZMÉNY 8. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

34. A kérelmező azt is panaszolta, hogy az eljárás kimenetele a gyermekelhelyezés tekintetében megsértette a családi élete tiszteletben tartásához fűződő jogát. Az Egyezmény 8. cikkére hivatkozott.

Elfogadhatóság

35. A Bíróság észrevételezi, hogy a kérelmező és korábbi felesége megállapodott a közös gyermek anyánál történő elhelyezéséről.

Következésképpen az Ajkai Városi Bíróság 1995. április 5-én a megállapodást jóváhagyta, s a gyermeket az anyánál helyezte el.

36. Ebből következően a kérelmező nem állíthatja magáról, hogy az Egyezmény 34. cikke szerinti értelemben áldozat, ezért panaszát az Egyezmény 35. cikkének 3. és 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

IV. AZ EGYEZMÉNY ELSŐ KIEGÉSZÍTŐ JEGYZŐKÖNYVE 1. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

37. Végül, a kérelmező sérelmezte, hogy az eljárás kimenetele a lakással kapcsolatos tulajdonjog és használati jog tekintetében megsértette az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke alapján számára biztosított jogot arra, hogy javait tiszteletben tartsák. Az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkének releváns része kimondja:

„Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik...”

Elfogadhatóság

38. A házastársi közös vagyon megosztását illetően a Bíróság észrevételezi, hogy a kérelmező és volt felesége ebben a tárgyban megállapodást kötött. Ezért a kérelmező ebben a vonatkozásban nem állíthatja magáról, hogy az Egyezmény 34. cikke szerinti értelemben áldozat. A lakás használatát illetően a Bíróság megjegyzi, hogy a bírósági határozatok magánfelek polgári jogi jogvitájára nyújtottak megoldást. E határozatok önmagukban nem vethetik fel az Állam felelősségét az Első kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikke alapján, már csak azért sem, mert nincs jele annak, hogy a meghozott határozatok vagy a lefolytatott eljárás önkényes lett volna.

39. Ebből következően a kérelemnek ez a része nyilvánvalóan megalapozatlan a 35. cikk 3. bekezdése értelmében, s ezt a részt az Egyezmény 35. cikkének 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

V. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

40. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

„Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

41. A kérelmező 5.000.000 forintot követelt vagyoni és nem vagyoni kára megtérítéseként.

42. A Kormány a kérelmező követelését túlzottnak találta.

43. A Bíróság nem lát oksági kapcsolatot a megállapított jogsértés és az állított vagyoni kár között; ezért ezt az igényt elutasítja. Nem vagyoni kár címén azonban a Bíróság 4.500 eurót ítél meg a kérelmező számára, mivel ésszerű módon feltehető, hogy a kérelmezőt frusztráció érzésével töltötte el az eljárás elhúzódása.

B. Költségek és kiadások

44. A kérelmező ilyen címen nem terjesztett elő követelést.

C. Késedelmi kamat

45. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális hitelkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Az eljárás hosszával kapcsolatos panaszt *elfogadhatónak*, a kérelem többi részét pedig *elfogadhatatlannak* nyilvánítja;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették;
3. *Megállapítja*:
  - (a) hogy az alperes Kormánynak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a nem vagyoni kár megtérítéseként 4.500 eurót (négyezer ötszáz) és az ezen összeget esetlegesen terhelő adók összegét fizeti ki a kérelmező számára az alperes Állam nemzeti valutájában, a kifizetéskori átváltási árfolyam alkalmazásával.

(b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális hitelkamatát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;

4. *Elutasítja* a kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos többi követelését.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2003. december 16-án a Bírósági Szabályzat 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

T.L. EARLY
hivatalvezető-helyettes

J.-P. COSTA
elnök